

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในชีวิตประจำวันของคนเรานั้น จำเป็นต้องใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารเพื่อดำเนินการ ความรู้สึก ความคิด ความรู้ ฯลฯ ด้วยการพูดหรือการเขียนอยู่เป็นประจำ ไม่ว่าจะอยู่ใกล้หรือ ห่างไกล เพราะเราต้องคบหาสมาคมกับผู้อื่น ทั้งในด้านชีวิตส่วนตัวและการประกอบอาชีพ การพูดและการเขียนจึงเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้ในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจ ซึ่งกันและกันมาเป็นเวลานาน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สนิท ดั้งทวี (2531) ที่กล่าวว่า "ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารของมนุษย์ เป็นสื่อทางความนึกคิดให้สามารถเข้าใจกันได้ ในชีวิตประจำวันของมนุษย์จะต้องใช้ภาษาในการรับความคิด ความเข้าใจของผู้อื่น ได้แก่ การอ่าน และการฟัง อีกประการหนึ่ง ต้องใช้ภาษาในการสื่อหรือถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของตนไปสู่ผู้อื่นได้เข้าใจตรงกัน ได้แก่ การพูดและการเขียน" การพูดและการเขียนจึงเป็นทักษะที่สำคัญ ในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลในการดำเนินชีวิตประจำวัน ทั้งในการประกอบอาชีพ การพูดและการเขียนช่วยในการดำเนินกิจการต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นอกจากนี้ ประสงค์ ราชเดช (2530) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพูด สรุปได้ว่าการพูดมีความสำคัญต่อบุคคลมากทั้งในด้านการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน ตลอดจนการ ประกอบธุรกิจต่าง ๆ และผู้ที่พูดดีหรือรู้จักเลือกใช้คำพูดให้ถูกกาลเทศะและบุคคล มักจะประสบ ความสำเร็จในงาน มีผู้นิยมและยินดีให้ความร่วมมือในกิจการทั้งปวง อันก่อให้เกิดผลดีต่อ สังคมโดยรวม และวนิดา เสนิเศรษฐ (2531) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพูดว่า "การพูดมีความสำคัญอย่างยิ่งในชีวิตมนุษย์ ทุกคนต้องใช้คำพูดในการติดต่อ ทำความเข้าใจ อยู่ตลอดเวลา ทั้งในการประกอบอาชีพการทำงานหรือใช้พูดติดต่อกับบุคคลต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ในการดำเนินชีวิตนั้น การพูดช่วยในการทำกิจการงานต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปได้" จะเห็นได้ว่า การพูดเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญในชีวิตประจำวัน ที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสาร และถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก ตลอดจนนิเวศวิทยาทำทางให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจตามวัตถุประสงค์ของผู้พูด

ทักษะการพูดเป็นทักษะที่ต้องอาศัยเวลาและต้องเน้นฝึกฝนเสมอ ดังที่ ทัคซึนิย สุยามิชิ (2531) ได้กล่าวว่า "การพูดเป็นทักษะที่มีความจำเป็นจะต้องมีการฝึกฝนจึงจะพัฒนาและสามารถปฏิบัติได้บรรลุจุดหมายปลายทาง คือ การพูดเป็น" และนันทา ชุมภักดิ์ (2529) ได้กล่าวว่า "การพูดเป็นทั้งศิลป์และศาสตร์ ที่เป็นศิลป์เพราะเป็นวิชาที่ต้องมีการศึกษาเล่าเรียน หนักฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ และมีความมั่นใจ สามารถพูดได้อย่างแคล่วคล่อง และที่ว่าเป็นศาสตร์ก็หมายความว่า การพูดที่ดีย่อมประกอบไปด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการต่าง ๆ เป็นแนวทางปฏิบัติ" ซึ่งสอดคล้องกับ กุสุมา รักธมณี (2536) ที่กล่าวว่า "การพูดจะเรียนตามหลักการพูดอย่างเดียวไม่ได้ การฝึกพูดเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่สุดเพราะยิ่งฝึกฝนมากขึ้นเท่าใดจะยิ่งทำให้นักเรียนมีปฏิภาณ ไหวพริบ ความคิดริเริ่ม อารมณ์ขันและสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้มากขึ้น" นอกจากนี้ ลักขณา สดะเวทิน (2537) ได้กล่าวถึงทักษะการพูด สรุปได้ว่า การพูดเป็นการใช้ถ้อยคำสื่อความหมาย และผู้พูดต้องมีความรู้ ความสามารถ รู้จักเลือกใช้คำพูดให้ถูกต้องเหมาะสมกับบุคคล เวลา สถานที่ รวมทั้งรู้จักและเข้าใจว่าสิ่งใดควรพูดและสิ่งใดไม่ควรพูด จะเห็นได้ว่าทักษะการพูดเกิดจากการเรียนรู้และการฝึกฝน เพื่อให้สามารถใช้คำพูดได้มีประสิทธิภาพ บรรลุจุดหมายของการพูด และใช้การพูดเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การพูดเป็นทักษะที่สำคัญทักษะหนึ่งที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลทำให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ซึ่งจะต้องได้รับการฝึกฝนพอสมควรจึงจะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการพูด

การเขียนเป็นทักษะที่สำคัญอีกทักษะหนึ่งในการติดต่อสื่อสาร เพราะช่วยให้นักผู้สามารถสื่อสารกันได้ทั้งในระหว่างผู้ที่อยู่ใกล้และห่างไกล และยังปรากฏเป็นหลักฐานได้ ดังที่ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา และคณะ (2528) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียน สรุปได้ว่า การเขียนเป็นเครื่องมือสืบทอดวัฒนธรรม และการถ่ายทอดในด้านการสื่อสาร การติดต่อระหว่างบุคคลในสังคม เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ ในการรักษาความมั่นคงของชาติ มีความสำคัญต่อการศึกษา เป็นเครื่องแสดงอารยธรรมของชาติ ทำให้เกิดวรรณคดี ซึ่งถือเป็นหลักฐานที่แสดงถึงความงอกงามของสติปัญญา และสติ ดังทวิ (2529) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนว่า "การเขียนเป็นการสื่อสารที่ช่วยแพร่กระจายความคิดให้กว้างไกล

รวดเร็ว และเป็นสื่อกลางให้ความรู้ ความคิด และความเพลิดเพลิน" นอกจากนี้ นพดล จันทร์เพ็ญ (2531) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียน สรุปได้ว่า การเขียนเป็นการสื่อสารของมนุษย์ และเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ และสติปัญญาของมนุษย์ เป็นเครื่องระบายออกทางอารมณ์ และทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จในชีวิต และแฟรงค์ เจ ดีแองเจโล (Frank J. D'Angelo, 1980) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า "การเขียนมีบทบาทและสำคัญยิ่งในชีวิตประจำวัน เช่น การเขียนสัญญาต่าง ๆ ที่ต้องการความถูกต้องและชัดเจน การเขียนบันทึก การเขียนรายงาน การเขียนจดหมายธุรกิจ การเขียนจดหมายส่วนตัว รวมถึงการเขียนบทความหรือเรียงความ" ในการเขียนผู้เขียนจะต้องแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกออกมาเป็นคำอักษร เพื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้และเกิดความเข้าใจได้ตรงกัน ดังที่ วี เฟย์ ฮาร์ทฟิลด์ (V. Faye Hartifield, 1985) ได้กล่าวว่า "การที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารไม่สามารถสนทนากันโดยตรงได้ การเขียนจะมีบทบาทในการสื่อความให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ แอน ไรเมส (Ann Raimes, 1983) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนว่า "การที่จะสื่อสารให้ได้ผลอย่างเต็มที่ในสถานการณ์โลกยุคปัจจุบัน นอกจากผู้เขียนจะต้องเรียนรู้ที่จะคิดคือสื่อสารโดยตรงด้วยการพูดแล้ว ยังจำเป็นต้องเรียนรู้ที่จะสื่อสารทางอ้อมอีกด้วยนั่นคือ การเขียน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในสถานการณ์โลกปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าทั้งด้านวิทยาศาสตร์ การศึกษา เทคโนโลยี เป็นต้น" ฉะนั้นการเขียนจึงเป็นทักษะที่มีความสำคัญในการสื่อสาร เพื่อถ่ายทอด ความรู้ ความคิด และประสบการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างสมบูรณ์และสามารถปรากฏเป็นหลักฐานที่จะนำไปอ้างอิงได้ดังกล่าว

ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่มีความซับซ้อน เป็นทักษะที่ต้องอาศัยเวลาและต้องหมั่นฝึกฝนอยู่เสมอ ดังที่ สุกชีวงศ์ พงศ์ไพฑูริย์ ได้กล่าวว่า "การเขียนทุก ๆ ประเภท เป็นทักษะที่ค่อนข้างยาก เพราะการเขียนต้องอาศัยทั้งหลักวิชาและศิลปะ ผู้ที่จะเขียนได้ดีจะต้องเป็นผู้มีความคิด ความรู้ในด้านการเขียนและในด้านอื่น ๆ ประกอบกัน ต้องเป็นผู้ชำนาญมาก พึงมาก และใช้เวลาในการฝึกฝนเป็นระยะเวลาพอสมควร" และสุจิต เพ็ชรชอย และสายใจ อินทร์พรชัย (2538) ได้กล่าวว่า "การเขียนเป็นทักษะที่มีความสลับซับซ้อนมากกว่าทักษะอื่น ๆ นักเรียนจะเขียนได้ดีก็ต่อเมื่อได้ฟังมาก อ่านมาก" ซึ่งจะทำให้ผู้เขียนมีทักษะในการเขียนเขียนได้อย่างมีหลักเกณฑ์ มีจุดมุ่งหมาย และเขียนได้ถูกต้อง ดังที่ วลัยรัตน์ อติแพทย์ (2532) กล่าวว่า "ในการเขียนผู้เขียนจะต้องสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจในเรื่องที่ตนเขียน อย่างมีประสิทธิภาพสามารถชักจูงโน้มน้าวจิตใจผู้อ่านให้คล้อยตามผู้เขียนได้" นอกจากนี้ โรเบิร์ต ลาโด (Robert Lado, 1964) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า "การเขียนให้สื่อความหมายได้ดีนั้น ผู้เขียนจะต้องมี

จุดประสงค์ของการเขียน สามารถเขียนให้ผู้อื่นอ่านรู้เรื่อง รับรู้ข้อความได้ตรงตามกับผู้เขียน ต้องการ ผู้เขียนต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียน ต้องทราบว่า จะเขียนให้ใครอ่าน สามารถเรียงลำดับข้อความ สำนวน และถ่ายทอดจินตนาการ ความรู้สึกนึกคิดของตนให้ผู้อื่น เข้าใจได้ชัดเจน" จะเห็นได้ว่าการเขียนเป็นทักษะที่ต้องอาศัยการฝึกฝนและและทักษะอื่น ๆ ประกอบด้วยจึงจะสามารถใช้ภาษาในการเขียนได้ดี สื่อความหมายได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียน

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การเขียนเป็นทักษะที่สำคัญอีกทักษะหนึ่ง ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล ตลอดจนถ่ายทอดความรู้ ความคิดไปสู่อื่น ให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ซึ่งต้องอาศัยการฝึกฝน และความรู้พื้นฐานด้านการฟัง การพูดและการเขียน จึงจะเป็นผู้มี ความสามารถในการเขียน

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในปัจจุบันกำหนดวิชาภาษาไทยเป็นวิชาบังคับ โดยเฉพาะหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ระบุให้นักเรียนทุกคนต้องสอบผ่าน วิชาบังคับแกน ภาษาไทย จึงจะจบหลักสูตร การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะครอบคลุมทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งต้องสอนโดยสัมพันธ์ทักษะทั้ง 4 ด้วยกันตลอดเวลา

ปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาไทยยังมีปัญหาอยู่มาก โดยเฉพาะทักษะการพูด และทักษะการเขียน ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง พบว่ายังมีความบกพร่องอยู่มาก ดังที่ วรवरณ วสุกุล (2533) ได้ศึกษาเรื่องความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เขตการศึกษา 1 พบว่า "นักเรียนมีความสามารถในการพูดต่ำ เพราะขาดการฝึกฝน และนักเรียนไม่กล้าแสดงออก" นอกจากนี้ กุสุมา รักชัย (2536) ได้กล่าวถึงข้อบกพร่องด้านการพูดว่า "เกิดจาก พูดคิด เอ้อ-อ้อ พูดเร็วเกินไป ซ้ำเกินไป

พูดเสียงราบเรียบ ใช้ท่าทางประกอบมากเกินไป พูดซ้ำซากใช้ถ้อยคำไม่เหมาะสม พูดอย่าง
 "ไม่มีความรู้" และการเขียนเป็นงานที่ยุ่งยากซับซ้อน ทำให้ให้นักเรียนมีปัญหาในการใช้ภาษา
 ในการเขียน เช่น แต่งประโยคไม่เป็น ไม่รู้จักลำดับข้อความให้ถูกต้อง การเลือกใช้คำ
 ไม่เหมาะสม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหา ทำให้ให้นักเรียนไม่กล้าแสดงออกในการเขียน ดังที่
 ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2526) ได้กล่าวถึงปัญหาการใช้ภาษาในการเขียนในโรงเรียน สรุป
 ได้ว่า เขียนผิดเพราะขาดความรู้ในการเขียน เขียนเว้นวรรคตอนบกพร่อง ทำให้ข้อความ
 ไม่สื่อความหมาย ใช้ถ้อยคำผิดระดับ ผิดกาลเทศะ เขียนแสดงความคิดเห็น ไม่กระชับสั้น
 วนเวียน เขียนข้อความอธิบายได้แต่บ่งพร่องในการลำดับความ การเขียนสรุปความ
 ย่อความ และขยายความไม่เป็น ชัดที่กษะในการเขียนเรียงความ การเขียนตอบคำถาม
 ในข้อสอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรภรณ์ สมองคุณ (2533) ที่พบว่า "คะแนน
 ความสามารถในการเขียนความเรียงของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ข้อบกพร่องที่พบในการเขียน
 ของนักเรียนคือ เรื่องการสะกดคำ การใช้ภาษาพูดแทนภาษาเขียน ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย ไม่ตรง
 กับความหมายที่ต้องการ การลำดับความคิดและเหตุผลในเรื่องไม่ได้" นอกจากนี้ ทศนีย์
 สุภาเมธี (2533) ได้กล่าวถึงความบกพร่องด้านการใช้ภาษาในการเขียนมี 3 ประการ คือ

1. ใช้ภาษาไม่เหมาะสม คือ ใช้คำและกลุ่มคำต่างระดับ ไม่เหมาะสมกับภาษาเขียน
 เนื้อความ และโอกาส
2. ใช้ภาษาไม่กระชับ คือ ใช้คำและกลุ่มคำมีความหมายไม่ชัดเจน มีความหมาย
 ซัดแย้ง ใช้ประโยคไม่ต่อเนื่อง ใช้คำสันธานไม่เหมาะสม
3. ใช้ภาษาไม่สละสลวย คือ การลำดับคำและกลุ่มคำไม่เหมาะสม ใช้ประโยคยาว
 เกินไป

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่าการพูดและการเขียนของนักเรียนยังมีข้อบกพร่อง
 อยู่มากทำให้นักเรียนไม่ประสบความสำเร็จในการพูดและการเขียนเท่าที่ควร และการพูดและ
 การเขียนเป็นทักษะที่มีความซับซ้อนและยากต่อการสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ตรงตาม
 จุดมุ่งหมายของผู้พูดและผู้เขียน ด้วยเหตุนี้การพัฒนาความสามารถในการพูดและการเขียน
 ของนักเรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะในปัจจุบันการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยตาม
 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับปรับปรุงพ.ศ. 2533) ได้ให้ความสำคัญแก่ทักษะการพูดและ
 การเขียนไว้เป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากคำอธิบายรายวิชา ท 305 และ ท 306 ที่ระบุ

พฤติกรรมกำพูและการเขียนไว้อย่างชัดเจนว่า เมื่อนักเรียนได้ฟังหรืออ่านข้อความและเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ แล้วสามารถพูและเขียนได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน เหมาะสมตรงตามจุดประสงค์ สามารถแสดงออกเชิงสร้างสรรค์ ทั้งการพูและการเขียน และมีมารยาทในการใช้ภาษา ซึ่งนักเรียนควรจะสามารถใช้ทักษะการพูและการเขียนเพื่อสื่อสารได้ถูกต้องเหมาะสม ดังนั้นครูผู้สอนจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่จะหาวิธีการสอนหลาย ๆ แบบมาใช้ในการเรียนการสอน เช่น วิธีการอธิบาย การอภิปราย การชี้แนะ การใช้แบบฝึกทักษะการพูและการเขียน นอกจากนี้ยังมีอีกวิธีหนึ่งที่น่าสนใจ คือ การถอดความ ดังที่ แมรี ฟินอคเชียโร (Mary Finocchio, 1983) ได้กล่าวถึงกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการพูและการเขียน คือ ให้ถอดความ (Paraphrase) ประโยคหรือข้อความสั้น ๆ ซึ่งกิจกรรมนี้จะช่วยให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาในด้านการพูและการเขียนได้ดี และ เซอร์รี แอล ชูการ์แมน และ โจ บี เฮอร์ส (Sherrie L. Shugarmen and Joe B. Hurst, 1986) ได้กล่าวว่า "การถอดความ (Paraphrase) เป็นวิธีการหนึ่งของกิจกรรมการเขียนที่สามารถนำไปพัฒนาทักษะการเขียนได้" และจากการวิจัยของ แคทเธอริน ออกัสติน (Catherine Augustine, 1992) พบว่า "การฝึกถอดความแบบต่าง ๆ มีความสำคัญยิ่ง ช่วยให้นักศึกษาสามารถเขียนบรรยายเรื่องราวได้ดี มีความสามารถในการใช้ภาษา และมีทักษะในการเขียนเชิงสร้างสรรค์" ซึ่งสอดคล้องกับ วิลเลียม ลิตเติลวูด (William Littlewood, 1984) ที่กล่าวว่า "การฝึกถอดความช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษามากขึ้น" จะเห็นได้ว่า การถอดความมีส่วนช่วยทำให้นักเรียนมีความสามารถในการพูและการเขียนมากขึ้น"

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น การถอดความจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการพูและการเขียนมากขึ้น เนื่องจากการถอดความช่วยทำให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้ดี ซึ่งในการพูและการเขียนนั้น ผู้พูและผู้เขียนจะต้องสามารถใช้ภาษาพูและภาษาเขียนสื่อความหมายให้ผู้ฟังและผู้อ่านได้รู้และเข้าใจได้ถูกต้อง และวิธีสอนการพูและการเขียนโดยการฝึกการถอดความยังไม่มีผู้ใดได้ทำการศึกษามาก่อน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา โดยนำวิธีการฝึกการถอดความมาทดลองใช้ในการสอนวิชาภาษาไทย เพื่อศึกษาผลของการฝึกการถอดความที่มีต่อความสามารถในการพูและการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เปรียบเทียบกับวิธีการสอนแบบปกติ โดยทำการวิจัยกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนท้ายหาด ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง และมีผลสัมฤทธิ์

ในรายวิชาภาษาไทย (ท 305) จากการประเมินคุณภาพผลการเรียนของจังหวัดสมุทรสงคราม อยู่ในระดับปานกลาง และจากประสบการณ์ของผู้วิจัยซึ่งทำการสอนอยู่ที่โรงเรียนแห่งหนึ่งพบว่าการพูดและการเขียนของนักเรียนยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุง ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนนำไปปรับใช้ในการสอนการพูดและการเขียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการฝึกการถอดความที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อศึกษาผลของการฝึกการถอดความที่มีต่อความสามารถในการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานในการวิจัย

จากการวิจัยของ แคทเธอริน ออกัสติน (Catherrine Augustine, 1982) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการสอนการถอดความที่มีต่อการเขียนร้อยแก้ว ของนักศึกษาระดับ วิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการสอนการถอดความสามารถเขียนบรรยายเรื่อง ได้ดีกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการสอนการถอดความ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ แมรี ฟินอคเชียโร (Mary Finocchiaro, 1983) เกี่ยวกับผลของการสอนการถอดความว่า สามารถพัฒนาความสามารถทางการเขียนและการพูดของผู้เรียนได้

จากผลการวิจัยและข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยการฝึกการถอดความมีความสามารถในการพูดและการเขียนภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5
2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา คือ
 - 2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่
 - 2.1.1 การฝึกการถอดความ
 - 2.1.2 การสอนตามคู่มือครู
 - 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 2.2.1 ความสามารถในการพูดภาษาไทย
 - 2.2.2 ความสามารถในการเขียนภาษาไทย

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาภาษาไทยในระดับใกล้เคียงกันมีความสามารถในการทักษะทางภาษาไทย ด้านการพูด และการเขียนใกล้เคียงกัน
2. นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถในการพูดและการเขียนภาษาไทยอย่างเต็มความสามารถ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. การสอนโดยการใช้การฝึกการถอดความ หมายถึง กิจกรรมการสอนวิชาภาษาไทยของครูที่ให้นักเรียนเรียนโดยการฝึกการถอดความ โดยมีขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ขั้นสรุป การสอนโดยการใช้การฝึกการถอดความ ได้นำหลักเกณฑ์การถอดความของ สึกษา พิณชูวศล (2516) มาปรับเป็นขั้นตอนการฝึกการถอดความ ดังนี้

- 1.1 ให้นักเรียนฟังหรืออ่านเรื่องที่กำหนดคำให้ให้เข้าใจ อย่างน้อย 2 ครั้ง
- 1.2 ให้นักเรียนแปลความ คิดความ ชยายความ เรื่องที่กำหนดคำให้อ่านหรือฟัง
- 1.3 ให้นักเรียนจับใจความสำคัญของเรื่องที่กำหนดคำให้ฟังหรืออ่านให้ได้

ความครบตามเรื่องเดิม

1.4 ให้นักเรียนคัดเลือกร้อยคำที่จะนำมาใช้แทนคำศัพท์และสำนวนโวหาร โดยให้คงความหมายเดิม

1.5 ให้นักเรียนรวบรวมและถ่ายทอดเรื่องราวทั้งหมดโดยการพูดหรือการเขียน เป็นข้อความสั้น ๆ ด้วยร้อยคำที่เข้าใจง่าย และสื่อความหมายตรงตามเรื่องเดิมแล้วให้นักเรียนคัดลอกเรื่องราวที่รวบรวมทั้งหมดลงในสมุดแบบฝึกหัดให้เรียบร้อย

2. การสอนตามคู่มือครู หมายถึง การสอนวิชาภาษาไทยตามปกติ โดยใช้คู่มือครู วิชาภาษาไทย (ท 305 - ท 306) ของกรมวิชาการ และแผนการสอนของโรงเรียนในกลุ่มมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม เขตการศึกษา 5 เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนตามความเหมาะสมของเนื้อหาที่กำหนด โดยมุ่งให้ความรู้ด้านเนื้อหา คำศัพท์ สำนวน ภาษา และสาระสำคัญอื่น ๆ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดตามลักษณะเฉพาะของเนื้อเรื่อง โดยมีขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุป

3. ความสามารถในการพูดภาษาไทย หมายถึง การรู้จักเลือกใช้ร้อยคำ สำนวน ภาษาน้ำเสียง และกิริยาท่าทางต่าง ๆ ได้เหมาะสมในการพูดเพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความรู้สึก ตลอดจนความต้องการของผู้พูดไปสู่ผู้ฟังเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของผู้พูด ซึ่งวัดได้จากคะแนนที่ได้จากแบบสอบความสามารถในการพูดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

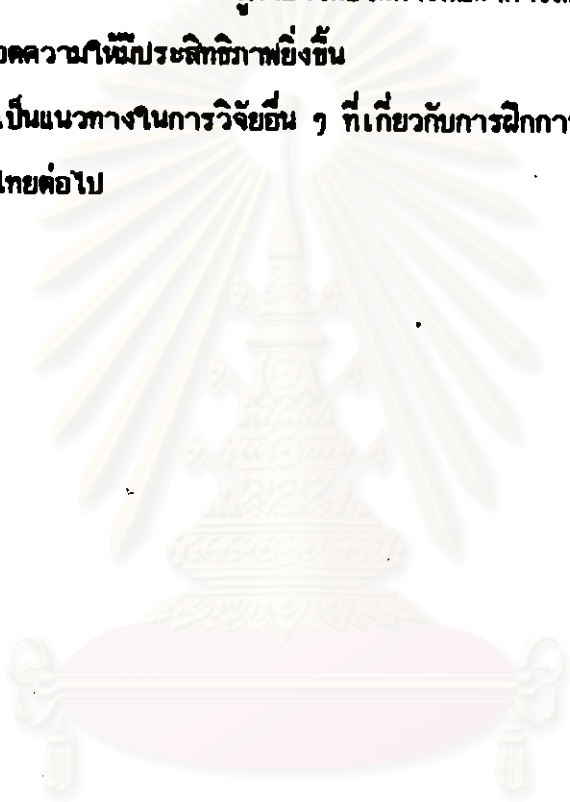
4. ความสามารถในการเขียนภาษาไทย หมายถึง การเขียนเรียบเรียงร้อยคำให้เป็นประโยคที่ถูกต้อง เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดให้ผู้อ่านเข้าใจได้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน ซึ่งวัดได้จากคะแนนที่ได้จากแบบสอบความสามารถในการเขียนภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยพิจารณาตามองค์ประกอบการเขียน ได้แก่ เนื้อหา การเรียบเรียงเรื่องราว การใช้ภาษา และกลไกการเขียน

5. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5

6. เขตการศึกษา 5 หมายถึง อาณาเขตรวมหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการ ศึกษา ซึ่งแบ่งตามสภาพภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดกาญจนบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และสมุทรสงคราม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางสำหรับครูภาษาไทยในการนำการฝึกการถอดความไปใช้ในการสอนทักษะการพูดและการเขียน
2. เป็นแนวทางสำหรับครูภาษาไทยในการพัฒนาการสอนการพูดและการเขียน โดยใช้การฝึกการถอดความให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางในการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการฝึกการถอดความ การพูด และการเขียนภาษาไทยต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย